

Yapay Zeka Üzerinden Dış Ticaretin Olmazsa Olmazı: **Nomanklatür** - Abdullah ÖZGÜR

“Tedarik Zincirlerinde Yeni Beklentiler:
Çeviklik, Yenilikçilik ve İşbirlikçi Partnerlik” - Emin ÖZKAN

Tedarik Zinciri Yönetimi Vakaları

Prof. Dr. Murat ERDAL

**E-Ticarete Tüketicinin Duygu
ve Beklentilerini Anlamak**

Dr. Gözde MERT

Basit Şeyler
Müge COŞKUN

**Dış Ticaretteki Riskler
Akreditif ve Üç Çakal**

Reşat BAĞCIOĞLU

Mehmet ATASEVER
Bürokrat, KİK Eski Üyesi, Akademisyen
mhataseven@gmail.com
Mehmetatasever.org

KAMU İHALELERİNDE ŞİKÂyet MEKANİZMASI-1 (GENEL ESASLAR)

1. İhalelere Yönelik Başvuru Yolları

İhalelere yönelik olarak şikâyet ve itirazın şikâyet yoluyla başvuru yapılabilir. İhale sürecindeki işlem ve eylemlerin hukuka aykırı olduğu iddiasıyla ihaleyi yapan idareye yapılan başvurulara “**şikâyet başvurusu**” Kamu İhale Kurumu’na (KİK) yapılan başvurulara ise “**itirazın şikâyet başvurusu**” denilmektedir.

2. Şikâyet Başvurusu;

İhale sürecindeki işlem ve eylemlerin hukuka aykırı olduğu iddiasıyla aday, istekli veya istekli olabilecekler tarafından idareye yapılan başvurudur. Şikâyet başvurusu İhale yetkilisince ihale onayının verildiği tarihten itibaren; sözleşmenin taraflarca imzalanıp notere onaylatılması ve tescilli ile noter onayı ve tescilli gerekmeyen hallerde ise taraflarca sözleşmenin imzalanmasına kadar geçen süreçteki idari işlem ve eylemlere karşı; aday, istekli ve istekli olabilecekler tarafından yapılır. Yapılacak başvuruların öncelikle idareye yapılması gerekmektedir.

3. İtirazın Şikâyet Başvurusu

- Şikâyet başvurusu üzerine idare tarafından alınan kararın uygun bulunmaması veya süresi içinde karar alınmaması halinde,
- Şikâyet başvurusu üzerine idare tarafından şikâyet dilekçesinin kayıtlara alındığı tarih veya sonrasında herhangi bir nedenle alınan ihalenin iptali kararına karşı,
- İtirazın şikâyet üzerine Kamu İhale Kurulu tarafından başvurunun reddine veya düzeltici işlem belirlenmesine karar verildikten sonra idare tarafından verilen ihalenin iptali kararına karşı, Kamu İhale Kurumuna yapılan başvurudur.

Herhangi bir şikâyet veya itirazın şikâyet başvurusu olmaksızın idare tarafından alınan ihalenin iptali kararlarına karşı Kamu İhale Kurumuna itirazın şikâyet başvurusunda bulunulamayacağından, bu kararlar ancak idari yargı mercilerinde dava konusu edilebilir.

4. Başvuru Ehliyeti

İhale sürecindeki hukuka aykırı işlem veya eylemler nedeniyle bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden;

a) İstekli olabilecekler; ön yeterlik ve/veya ihale dokümanının verilmesi, ön yeterlik ve/veya ihale ilanında veya ön yeterlik ve/veya ihale dokümanında yer verilen düzenlemeler ve/veya bu düzenlemeler ile idari

uygulamalar arasındaki uyumsuzluklar,

b) Adaylar; belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan ihalelerde ön yeterlik başvurularının sunulması, değerlendirmesi ve sonuçlandırılmasına ilişkin idari işlem ve eylemler; belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde ise kısa listeye alınmış olmaları kaydıyla ayrıca ihale daveti ve/veya ihale dokümanının gönderilmesi, ihale dokümanında yer verilen düzenlemeler ve/veya bu düzenlemeler ile idari uygulamalar arasındaki uyumsuzluklar,

c) İstekliler; yeterlik başvurularının veya tekliflerin sunulması, değerlendirilmesi ve ihalenin sonuçlandırılmasına ilişkin idari işlem veya eylemler hakkında başvuruda bulunabilir.

4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (d) ve (e) bentlerine göre yapılan ihalelerde oluşturulan şartları netleştirilmiş teknik şartname, birinci fıkranın (c) bendi kapsamında idari işlem veya eylem sayılır.

Ön yeterlik dokümanı veya ihale dokümanı temini (Bütün ihale dokümanları elektronik ortamda –EKAP– ücretsiz olarak indirilebilmektedir) için adına doküman temin edilecek Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzelkişiler ile Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişilerin EKAP’a kayıtlı olması zorunludur. Ortak girişimlerde ise Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzelkişi ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişi ortakların tamamının bu koşulu sağlaması gerekir.

5. Başvuru Süreleri

a) İdareye şikâyet süresi; ihale sürecindeki şikâyet konu işlem veya eylemlerin farkına varıldığı veya farkına varılmış olması gerektiği tarihi izleyen günden itibaren 4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelere yönelik başvurularda beş gün, diğer hallerde on gündür. Ancak, ilan ile ön yeterlik veya ihale dokümanına yönelik şikâyetler, birinci fıkradaki süreleri aşmamak kaydıyla başvuru veya teklif sunulmadan önce en geç ihale veya son başvuru tarihinden üç iş günü öncesine kadar yapılabilir.

b) Kamu İhale Kuruma itirazın şikâyet süresi; şikâyet veya itirazın şikâyet üzerine idare tarafından alınan iptal kararına karşı yapılacak başvurularda beş gün, diğer hallerde on gündür.

6. Sürelerle İlgili Genel Esaslar Süreler;

a) İlane yönelik başvurularda ilk ilan tarihini,

b) Ön yeterlik veya ihale dokümanının ilana yansımayan hükümleri için dokümanın indirildiği tarihi, belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde ihale dokümanının teslim alındığı tarihi, zeyilnameye yönelik başvurularda ise zeyilnamenin bildirildiği tarihi,

c) İdarenin işlem veya eylemlerine karşı yapılacak başvurularda şikâyet yol açan durumun farkına varıldığı yahut farkına varılmış olması gerektiği tarihi,

d) Şikâyet üzerine idare tarafından verilen kararın bildirildiği veya bildirilmiş sayıldığı tarihi, on gün içerisinde karar alınmaması halinde ise bu sürenin bitimini,

e) İhalenin iptali kararına karşı yapılan itirazın şikâyet başvurusunda ise iptal kararının bildirildiği veya bildirilmiş sayıldığı tarihi,

izleyen günden itibaren başlar.

Tatil günleri sürelerle dâhildir. Sürenin son gününün tatil gününe rastlaması halinde, süre tatil gününü izleyen ilk iş gününün bitimine kadar uzar. Ancak, ilan ile ön yeterlik veya ihale dokümanına yönelik şikâyet başvurularının, ihale veya son başvuru tarihinden üç iş günü öncesine kadar yapılması zorunludur.

7. Başvuruların Şekil Unsurları

Şikâyet başvuruları idareye, itirazın şikâyet başvuruları ise KİK'e hitaben yazılmış imzalı dilekçelerle yapılır. İdarelere yapılacak şikâyet başvuruları elektronik ortamda –EKAP- yapmakta mümkündür. KİK itirazın şikâyet başvurularının elektronik ortamda –EKAP- üzerinden yapılabilmesi için çalışmalar yapmaktadır. Başvuru dilekçelerinde aşağıdaki hususlara yer verilir;

- Başvuru sahibinin, varsa vekil ya da temsilcisinin; adı, soyadı veya unvanı ve adresi ile faks numarası.
- İhaleyi yapan idarenin ve ihalenin adı veya ihale kayıt numarası.
- Başvuruya konu olan durumun farkına varıldığı veya bildirildiği tarih.
- Başvurunun konusu, sebepleri ve dayandığı deliller.
- İtirazın şikâyet başvurusunda ayrıca idareye yapılan şikâyetin tarihi ve varsa şikâyetle ilişkin idare kararının bildirimi tarihi.

İlane yönelik başvurularda ilk ilan tarihi başvuruya konu olan durumun farkına varıldığı veya bildirildiği tarih olarak belirtilir. Ön yeterlik veya ihale dokümanının ilana yansımayan hükümlerine yönelik başvurularda, dokümanın satın alındığı, belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde ise ihale dokümanının teslim alındığı tarih, başvuruya konu olan durumun farkına varıldığı veya bildirildiği tarih olarak belirtilir.

Şikâyet dilekçelerine başvuruda bulunmaya yetkili olduğuna dair belgeler ile imza sirkülerinin aslı veya yetkili mercilerce onaylı örneğinin eklenmesi zorunludur. Ancak aday veya isteklinin başvuru belgeleri veya teklif zarfı içerisinde bu belgelerin bulunması durumunda, dilekçe ekinde söz konusu belgeler aranmaz.

İtirazın şikâyet dilekçelerine, başvuruda bulunmaya yetkili olduğuna dair belgeler ile imza sirkülerinin aslı veya yetkili mercilerce onaylı örneklerinin, idareye verilen şikâyet dilekçesinin bir örneği varsa şikâyetle idareye verilen cevabın bir örneği ile başvuru bedelinin, teminat alınan hallerde başvuru teminatının KİK hesaplarına yatırıldığına

dair belgenin eklenmesi zorunludur.

İlanda veya dokümanda itirazın şikâyet başvuru bedeli belirtilmeyen hallerde, 4734 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin (j) fıkrasının (2) numaralı bendine göre hesaplanacak başvuru bedeli, İhale Kayıt Numarası üzerinden KİK internet sayfasından yapılacak sorgulama yoluyla öğrenilebilir.

Başvuru bedelinin altıncı fıkra çerçevesinde tespit edilemediği hallerde, başvuru bedeli 4734 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin (j) fıkrasının 2 numaralı bendinde işin niteliğine göre belirtilen en yüksek tutar üzerinden yatırılır ve yaklaşık maliyete göre fazla ödendiği anlaşılan tutar KİK tarafından başvuru sahibine iade edilir.

Ortak girişim adına yapılacak şikâyet veya itirazın şikâyet başvurularının, pilot ortak/ koordinatör ortak veya temsil yetkisi verilen özel ortak ya da ortakların tamamı tarafından yapılması zorunludur. Bu başvurularda, ortak girişim beyannamesinin veya sözleşmesinin, özel ortak tarafından yapılan başvurularda ayrıca özel ortağa temsil yetkisi verildiğine ilişkin belgenin eklenmesi gerekir.

Aynı kişi tarafından birden fazla ihaleye, birden fazla kişi tarafından aynı ihaleye veya birden fazla ihaleye tek dilekçe ile başvuruda bulunulamaz. İdarenin şikâyet üzerine aldığı kararda belirtilen hususlar hariç, şikâyet başvurusunda belirtilmeyen hususlar itirazın şikâyet başvurusuna konu edilemez. İlane ve ön yeterlik veya ihale dokümanına yönelik başvurularda, şikâyet dilekçesi ekine ihale konusu alanda faaliyet gösterildiğine ilişkin belge eklenmesi zorunludur.

8. Başvuruların Yapılacağı Yerler

Şikâyet başvuruları ihaleyi yapan idareye (Elektronik ortamda EKAP üzerinden başvuru mümkündür), itirazın şikâyet başvuruları ise KİK'e, elden veya posta yoluyla yapılır. Dilekçeye eklenen bütün belgeler; belgelerin adları, sayfa sayıları, asıl/tasdikli/fotokopi vb. olduklarını gösteren iki nüsha dizi pusulası ile birlikte sunulur. İdare tarafından dizi pusulası ekindeki bilgi ve belgelerin dizi pusulasında belirtilen şekilde olup olmadığı kontrol edilerek, belirtilen şekilde olması halinde dizi pusulalarına; "ekler dizi pusulasında belirtilen şekildedir" şerhi düşülerek teslim alan idare görevlisi tarafından imzalanır ve bir nüshası başvuru sahibine geri verilir.

Posta yoluyla yapılan başvurularda dizi pusulasına eklerin dizi pusulasında belirtilen şekilde olup olmadığına ilişkin şerh düşülür. Başvuru dilekçelerinin derhal kaydı yapılarak, kayıt tarih ve sayısı dilekçenin üzerine yazılır ve elden yapılan başvurularda ilgisine kayıt tarih ve sayısını gösteren onaylı bir alındı belgesi verilir.

Başvuruların ihaleyi yapan idare veya KİK dışındaki idari mercilere ya da yargı mercilerine yapılması ve başvuru dilekçelerinin bu merciler tarafından ilgisine göre ihaleyi yapan idareye veya KİK'e gönderilmesi halinde, bu dilekçelerin ilgisine göre ihaleyi yapan idare veya KİK kayıtlarına girdiği tarih, başvuru tarihi olarak kabul edilir.

Bu başvurularda, başvuru süresinin henüz dolmadığı hallerde dilekçedeki eksiklikler başvuru süresinin sonuna kadar giderilebilir. Doğrudan KİK'e yapılan ve 15 inci madde uyarınca idareye gönderilen şikâyet başvurusunda dilekçenin idare kayıtlarına alındığı tarih, idareye başvuru tarihi olarak kabul edilir. Posta yoluyla yapılan başvurularda, postadaki gecikmeler dikkate alınmaz.